

This question paper contains 4 printed pages]

S—336—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

ECONOMICS

Paper II

(Co-operation : Theory and Practice)

(MCQ + Theory)

(Monday, 9-4-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Choose the *correct* answer :

10

योग्य उत्तर निवडा :

(i) Which of the following is the source of Capital for Sugar Co-operative Society ?

(a) By Selling Shares

(b) State Government

(c) State Co-operative Bank

(d) All of these

खालीलपैकी कोणत्या मार्गाने सहकारी साखर कारखान्यांना भांडवल उपलब्ध होते ?

(a) भाग भांडवाल विक्रीस काढून

(b) राज्यशासन

(c) राज्य सहकारी बँक

(d) यापैकी सर्व

(ii) In the post second world war, the number of Co-operative Societies and membership have :

(a) Increased

(b) Decreased

(c) Remained constant

(d) None of these

P.T.O.

दुसऱ्या महायुद्धानंतर सहकारी संस्थेत व सभासदात :

- (a) वाढ झाली आहे (b) घट झाली आहे
(c) स्थिर राहिली आहे (d) यापैकी नाही

(iii) ..... is the mediator between Primary Agricultural Co-operative Society and State Co-operative Bank.

- (a) Urban Co-operative Bank
(b) Land Development Bank
(c) District Central Co-operative Bank
(d) NABARD

प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्था व राज्य सहकारी बँक यामधील दुवा ..... होय.

- (a) नागरी सहकारी बँक (b) भूविकास बँक
(c) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक (d) नाबार्ड

(iv) From the following which is a source of finance ?

- (a) Housing Society (b) Marketing Society
(c) Consumer Society (d) Credit Society

खालीलपैकी कोणते वित्तीय साधन आहे ?

- (a) गृह निर्माण संस्था (b) विपणन संस्था
(c) ग्राहक संस्था (d) पत संस्था

(v) How many members are required for establishment of Co-operative Credit Society ?

- (a) 11 (b) 10
(c) 51 (d) 100

सहकारी पतसंस्थेची स्थापना करण्यासाठी किती सभासदांची आवश्यकता आहे ?

- (a) 11 (b) 10
(c) 51 (d) 100

(vi) In Maharashtra number of District Central Co-operative Banks are there :

- (a) 31 (b) 40
(c) 35 (d) 33

महाराष्ट्रात जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची संख्या ..... आहे.

- (a) 31 (b) 40
(c) 35 (d) 33

(vii) Which is new Co-operative Act in Maharashtra ?

- (a) Act of 1960 (b) Act of 1904
(c) Act of 2013 (d) Act of 2011

महाराष्ट्राचा नविन सहकारी कायदा कोणता ?

- (a) 1960 चा कायदा (b) 1904 चा कायदा
(c) 2013 चा कायदा (d) 2011 चा कायदा

(viii) Identify the odd option from the following :

- (a) State Co-operative Bank
(b) Primary Agricultural Credit Co-operative Society
(c) District Central Co-operative Bank
(d) Reserve Bank of India

खालीलपैकी विसंगत पर्याय ओळखा :

- (a) राज्य सहकारी बँक (b) प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्था
(c) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक (d) भारतीय रिझर्व्ह बँक

(ix) In world, first Co-operative Departmental Store started in :

- (a) Manchester (b) Roachadel
(c) London (d) New Lenark

जगात सर्वप्रथम ..... येथे सहकार ग्राहक भांडार सुरू केले.

- (a) मँचेस्टर (b) रॉशडेल
(c) लंडन (d) न्यू-लेनार्क

(x) As per the Maharashtra Co-operative Act 2013 the member does not has the following right :

- (a) Right to vote for overdue debtor member
(b) To contest the election of co-operative society
(c) To remain present in general body meeting
(d) Participation in the working of the society

P.T.O.

महाराष्ट्र सहाकारी कायदा 2013 नूसार सभासदास खालीलपैकी कोणता अधिकार नाही ?

- थकबाकीदार सभासदांना मतदानाचा अधिकार
- सहकारी संस्थांची निवडणुक लढविणे
- सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहणे
- सहकारी संस्थेच्या कामकाजात सहभाग घेणे

Theory

- Define Co-operation and explain its principles. 10
सहकाराची व्याख्या सांगून त्याची तत्वे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss on Maharashtra State New Co-operative Act 2013.

महाराष्ट्र राज्य नवीन सहकार कायदा 2013 वर चर्चा करा.

- Critically examine the working of District Central Co-operative Bank. 10
जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या कार्यपद्धतीचे टीकात्मक परीक्षण करा.

Or

(किंवा)

Explain the objectives and functions of Dairy Co-operative Society.

दुग्ध सहकारी संस्थेचे उद्देश आणि कार्य स्पष्ट करा.

- Write short notes on (any two) : 10

- Co-operation and Socialism
- 1904 Act of Co-operation
- Sugar Co-operative Society
- Weakness of Co-operative Movement.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- सहकार आणि समाजवाद
- 1904 चा सहकार कायदा
- साखर सहकारी संस्था
- सहकारी चळवळीच्या उणीवा.